

Μετακινήσεις πληθυσμών_Ενδεικτική απάντηση

Στη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα, οι πόλεις μεγάλωναν, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είχαν κάποια ομοιότητα, **στο διάστημα που μας απασχολεί**, με τα βιομηχανικά, εμπορικά, χρηματιστικά, αστικά κέντρα της Δύσης. Για τα ευρωπαϊκά μέτρα οι πόλεις της μικρής Ελλάδας έμοιαζαν περισσότερο με μεγάλα χωριά. **Ο Τσουκαλάς θεωρεί, ωστόσο, πως ο σχηματισμός αυτών των αστικών κέντρων προέκυψε από τις μετακινήσεις των αγροτικών πληθυσμών [Είναι αλήθεια πως ο σχηματισμός των ελληνικών πόλεων (που στην ουσία ήταν ανύπαρκτες την εποχή που δημιουργήθηκε το ελεύθερο βασίλειο), προκύπτει βασικά από τη συρροή των αγροτών στα αστικά κέντρα.].** Σημειώνει μάλιστα ότι το 1890 η αύξηση του πληθυσμού στα αστικά κέντρα της χώρας οφειλόταν σε ποσοστό 50% στην εσωτερική μετανάστευση. **[Η αύξηση όμως αυτή... δε θα πρέπει συνεπώς να ξεπερνάει πολύ τις 100.000 κατοίκους.].** Αντίστοιχα, ο Μοσκώφ ισχυρίζεται ότι οι μετακινήσεις των αγροτικών πληθυσμών προς τα αστικά κέντρα ήταν αθρόες καθ' όλη τη διάρκεια του αιώνα, αυξάνοντας συνεχώς τον πληθυσμό τους **[Οι χωρικοί της Ρούμελης, ... τα 1909].** Η μετακίνηση ανθρώπων από την ύπαιθρο στα αστικά κέντρα δεν στόχευε αποκλειστικά σε εγκατάσταση στον αστικό χώρο, όπου η αργή ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων δεν έδινε στους νεοφερμένους πολλές ευκαιρίες. **Ο Μοσκώφ αναφέρει ότι στις πόλεις προς αναζήτηση εργασίας μετανάστευαν οι άνδρες αγρότες, οι οποίοι απασχολούνταν ως εργάτες ή οικιακοί υπηρέτες τροφοδοτούμενοι από τα χωριά τους, στα οποία επέστρεφαν την εποχή των αγροτικών εργασιών [Όπως η ζήτηση για τα αδύνατά τους χωράφια είναι μηδαμινή, συχνά μη καταφέροντας να ρευστοποιήσουν την αγροτική περιουσία τους, οι ... ακόμα να στηρίζεται στο χωριό.].**

Οι μεταναστεύσεις του αγροτικού πληθυσμού προς τα λιμάνια της Ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας, προς το Δούναβη, τη Νότια Ρωσία, τη Μικρά Ασία και την Αίγυπτο ήταν συχνό φαινόμενο. **Την πληροφορία επιβεβαιώνει ο Τσουκαλάς, επισημαίνοντας μάλιστα με αριθμητικά δεδομένα πως το ρεύμα της εξωτερικής μετανάστευσης ήταν καθ' όλη τη διάρκεια του αιώνα μεγαλύτερο από το αντίστοιχο της εσωτερικής [Αποκαλυπτικό όμως είναι το γεγονός, ... και τη Ρουμανία.].**

Προς το τέλος του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ού, άνοιξαν οι δρόμοι προς την Αμερική. Η σταφιδική κρίση εκείνης της εποχής προκάλεσε μεγάλο ρεύμα μετανάστευσης πέρα από τον Ατλαντικό. **Σύμφωνα με τον Τσουκαλά, ο αριθμός των μεταναστών προς την Αμερική κατά την τριακονταετία 1889-1920 ήταν σχεδόν ίσος με τον αριθμό των κατοίκων που προστέθηκε στον πληθυσμό των ελληνικών πόλεων κατά την ίδια περίοδο [Για τις Η.Π.Α. μεταναστεύουν 376.000 κάτοικοι, ενώ 390.000 προστίθενται στον πληθυσμό των αστικών κέντρων στο διάστημα 1889-1920 (εδώ συμπεριλαμβάνεται και η φυσική αύξηση του αστικού πληθυσμού)].**

Με σχόλια [ΦΣ1]: Τέτοιου είδους διατυπώσεις σε μια ολοκληρωμένη απάντηση πρέπει να αντικαθίστανται από σαφή αναφορά στο χρόνο, όπως βλέπετε ότι γίνεται στην αρχή της απάντησης.